

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/178591,Mjr-Zygmunt-Szendzielarz-Lupaszka-rocznica-smierci-Kalendarium.html>
29.04.2024, 10:15

Mjr Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka”- rocznica śmierci - Kalendarium

8 lutego 1951 r. zostali zamordowani w więzieniu mokotowskim w Warszawie: ppłk Antoni Olechnowicz „Pohorecki”, mjr Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka”, kpt. Henryk Borowy-Borowski „Trzmiel” i ppor. Lucjan Minkiewicz „Wiktor” związani z eksterytorialnym Ośrodkiem Mobilizacyjnym Okręgu Wileńskiego AK.

8 II 1951

MBP WARSZAWA
1340 1340

№. 3-36/51 2604

PROCES
WYKAZA STRON SPISOC

Warszawa, dnia 8 lutego 1951 r. Prokurator Marszałek
Tribunału Wojewódzkiego ppłk. Lechowski Zdzisław w wykonaniu przedmiotowego wyroku
Wojewódzkiego Sądu Najwyższego w Warszawie z dnia 2 Listopada 1950 r. Nr. 194/50, zatwierdzonego postanowieniem Najwyższego
Sądu Najwyższego w Warszawie z dnia 29 grudnia 1950 r. Nr. 10.004.
2.394/50 i, wobec nieskorzystania z prawa łaski przez Prezydenta
R.P., na zasadzie art. 51 i 53 K.W.A., zgłosił się do więzienia
M. I. Warszawa - Mokotów o godzinie 17.15 dnia 11. 1. 1951 r. i w obecności

1. Marszałka Więziennego *Lechowski Zdzisław*
2. Lekarskiego *Lechowski Zdzisław*

Na podstawie wniósł wniosek o zwolnienie z więzienia
Zgodziliśmy się na wyrok Nr. 194/50 skazanemu to SINDUJ-
LISZCZYCY Zygmuntowi s. Karola i Rufiny z d. Łódzkiej i po stwierd-
zeniu przynależności tego wyroku oraz odwołaniu, że Prezydent
R.P. z prawa łaski nie skorzystał - powyższy wyrok w całości
SINDUJLISZCZYCY Zygmunt s. Karola i Rufiny z d. Łódzkiej ur.
12 marca 1950 r. w całości wykonać nastąpi wyrok przez
rehabilitację.

Spis w/w SINDUJLISZCZYCY został stwierdzony przy lekarskim
Prokurator *Lechowski Zdzisław*
Marszałek Więziennego *Lechowski Zdzisław*
Lekarz *Lechowski Zdzisław*
Doktor *Lechowski Zdzisław*

8 II 1951

MBP WARSZAWA
1340 1340

№. 3-36/51 2604

PROCES
WYKAZA STRON SPISOC

Warszawa, dnia 8 lutego 1951 r. Prokurator Marszałek
Tribunału Wojewódzkiego ppłk. Lechowski Zdzisław w wykonaniu przedmiotowego wyroku
Wojewódzkiego Sądu Najwyższego w Warszawie z dnia 2 Listopada 1950 r.
Nr. 194/50, zatwierdzonego postanowieniem Najwyższego Sądu Naj-
wyższego w Warszawie z dnia 29 grudnia 1950 r. Nr. 10.004.2.394/50
i, wobec nieskorzystania z prawa łaski przez Prezydenta R.P.,
na zasadzie art. 51 i 53 K.W.A., zgłosił się do więzienia M. I.
Warszawa - Mokotów o godzinie 17.15 dnia 11. 1. 1951 r. i w obecności

1. Marszałka Więziennego *Lechowski Zdzisław*
2. Lekarskiego *Lechowski Zdzisław*

Na podstawie wniósł wniosek o zwolnienie z więzienia
Zgodziliśmy się na wyrok Nr. 194/50 skazanemu to SINDUJ-
LISZCZYCY Zygmuntowi s. Karola i Rufiny z d. Łódzkiej i po stwierd-
zeniu przynależności tego wyroku oraz odwołaniu, że Prezydent
R.P. z prawa łaski nie skorzystał - powyższy wyrok w całości
SINDUJLISZCZYCY Zygmunt s. Karola i Rufiny z d. Łódzkiej ur.
12. 3. 1950 r. w całości wykonać nastąpi wyrok przez
rehabilitację.

Spis w/w SINDUJLISZCZYCY został stwierdzony przy lekarskim
Prokurator *Lechowski Zdzisław*
Marszałek Więziennego *Lechowski Zdzisław*
Lekarz *Lechowski Zdzisław*
Doktor *Lechowski Zdzisław*

8 II 1951

MBP WARSZAWA
1340 1340

№. 3-36/51 2604

PROCES
WYKAZA STRON SPISOC

Warszawa, dnia 8 lutego 1951 r. Prokurator Marszałek
Tribunału Wojewódzkiego ppłk. Lechowski Zdzisław w wykonaniu przedmiotowego wyroku
Wojewódzkiego Sądu Najwyższego w Warszawie z dnia 2 Listopada
1950 r. Nr. 194/50, zatwierdzonego postanowieniem Najwyższego
Sądu Najwyższego w Warszawie z dnia 29 grudnia 1950 r. Nr. 10.004.
2.394/50 i, wobec nieskorzystania z prawa łaski przez Prezydenta
R.P., na zasadzie art. 51 i 53 K.W.A., zgłosił się do więzienia
M. I. Warszawa - Mokotów o godzinie 17.15 dnia 11. 1. 1951 r. i w obecności

1. Marszałka Więziennego *Lechowski Zdzisław*
2. Lekarskiego *Lechowski Zdzisław*

Na podstawie wniósł wniosek o zwolnienie z więzienia
Zgodziliśmy się na wyrok Nr. 194/50 skazanemu to SINDUJ-
LISZCZYCY Zygmuntowi s. Karola i Rufiny z d. Łódzkiej i po stwierd-
zeniu przynależności tego wyroku oraz odwołaniu, że Prezydent
R.P. z prawa łaski nie skorzystał - powyższy wyrok w całości
SINDUJLISZCZYCY Zygmunt s. Karola i Rufiny z d. Łódzkiej ur.
12 marca 1950 r. w całości wykonać nastąpi wyrok przez
rehabilitację.

Spis w/w SINDUJLISZCZYCY został stwierdzony przy lekarskim
Prokurator *Lechowski Zdzisław*
Marszałek Więziennego *Lechowski Zdzisław*
Lekarz *Lechowski Zdzisław*
Doktor *Lechowski Zdzisław*

8 II 1951

MBP WARSZAWA
1340 1340

№. 3-36/51 2604

PROCES
WYKAZA STRON SPISOC

Warszawa, dnia 8 lutego 1951 r. Prokurator Marszałek
Tribunału Wojewódzkiego ppłk. Lechowski Zdzisław w wykonaniu przedmiotowego wyroku
Wojewódzkiego Sądu Najwyższego w Warszawie z dnia 2 Listopada 1950 r.
Nr. 194/50, zatwierdzonego postanowieniem Najwyższego Sądu Naj-
wyższego w Warszawie z dnia 29 grudnia 1950 r. Nr. 10.004.2.394/50
i, wobec nieskorzystania z prawa łaski przez Prezydenta R.P.,
na zasadzie art. 51 i 53 K.W.A., zgłosił się do więzienia M. I.
Warszawa - Mokotów o godzinie 17.15 dnia 11. 1. 1951 r. i w obecności

1. Marszałka Więziennego *Lechowski Zdzisław*
2. Lekarskiego *Lechowski Zdzisław*

Na podstawie wniósł wniosek o zwolnienie z więzienia
Zgodziliśmy się na wyrok Nr. 194/50 skazanemu to SINDUJ-
LISZCZYCY Zygmuntowi s. Karola i Rufiny z d. Łódzkiej i po stwierd-
zeniu przynależności tego wyroku oraz odwołaniu, że Prezydent
R.P. z prawa łaski nie skorzystał - powyższy wyrok w całości
SINDUJLISZCZYCY Zygmunt s. Karola i Rufiny z d. Łódzkiej ur.
12. 3. 1950 r. w całości wykonać nastąpi wyrok przez
rehabilitację.

Spis w/w SINDUJLISZCZYCY został stwierdzony przy lekarskim
Prokurator *Lechowski Zdzisław*
Marszałek Więziennego *Lechowski Zdzisław*
Lekarz *Lechowski Zdzisław*
Doktor *Lechowski Zdzisław*

Nie jesteśmy żadną bandą, tak jak nas nazywają zdrajcy i wyrodni synowie naszej ojczyzny. My jesteśmy z miast i wiosek polskich. Niejeden z waszych ojców, braci i kolegów jest z nami. My walczymy o świętą sprawę, za wolną, niezależną, sprawiedliwą i prawdziwie demokratyczną Polskę - major Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka”.

Na długie lata, nawet po śmierci, Pan Major był symbolem niezłomnego bohatera, który stawiano za wzór kolejnym pokoleniom Polaków. Po 1989 r. wdzięczna pamięć o Zygmuncie Szendzielarzu zaczęła przybierać postać trwałych upamiętnień. Ważne jest to, że powstawały one z inicjatywy lokalnych społeczności przywiązanych do tradycji niepodległościowej.

Pierwszy pomnik na Białostocczyźnie zbudowano w Kiersnowie – miejscowości związanej z pobytem mjr. „Łupaszki” na przełomie 1944/45.

Fundatorami upamiętnienia była rodzina Anieli i Mariana Kiersnowskich, którzy pomoc okazaną żołnierzom z Wileńszczyzny przyłócili więzieniem.

Kolejnym miejscem była Hajnówka, również związana z pobytem mjr. Szendzielarza i jego najbliższych. Tutaj pamięć o dowódcy 5.Wileńskiej Brygady przetrwała wśród dzieci żołnierzy pochodzących z terenu Puszczy Białowieskiej i to one doprowadziły do odsłonięcia tablicy w 2010 r. w kościele p.w. św. Cyryła i Metodego.

W 2015 r. pamięć o Panu Majorze uczcili mieszkańcy miejscowości Oleksin, która była pierwszym punktem szlaku bojowego 5.Wileńskiej Brygady na Białostocczyźnie w kwietniu 1945 r. Tablica znajduje się w kaplicy p.w. Przemienienia Pańskiego.

Wszystkie te upamiętnienia odsłaniali żołnierze mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”.

W 2020 r. Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku oraz Marszałek Województwa Podlaskiego uczcili pamięć o dowódcy 5.Wileńskiej Brygady fundując na dwóch białostockich wieżowcach wielkoformatowe banery z wizerunkiem mjr. „Łupaszki”. Obecnie jeden z nich zdobi ścianę siedziby Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku przy ul. Warsztatowej w Białymstoku.

Bogusław Łabędzki

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku

